

Tlačová správa

EURÓPSKA SPRÁVA O DROGÁCH 2026: KLÚČOVÉ ZISTENIA

Nové zdravotné riziká pre Európanov na rýchlo sa meniacom trhu s drogami

(9. 6. 2026, LISABON) **EMBARGO DO 09:00 WEST | 10:00 SELČ** Ľudia v Európe užívajúci drogy čelia novým zdravotným rizikám, keďže trhy s drogami sa rýchlo menia a stávajú sa čoraz komplexnejšími. Toto varovanie prináša **Agentúra Európskej únie pre drogy (EUDA)** v *Európskej správe o drogách 2026: Trendy a vývojové zmeny*, ktorá bola dnes zverejnená ⁽¹⁾.

Táto výročná správa vychádzajúca z údajov z 29 krajín (**EÚ - 27, Nórsko a Turecko**) poukazuje na riziká pre verejné zdravie, vyplývajúce zo širokej dostupnosti a užívania čoraz rozmanitejšej škály látok, často s vysokou účinnosťou alebo čistotou. Na trhu sa naďalej objavujú nové kanabisové produkty a rastie aj ponuka predávaných opioidov a stimulantov. Bežné je aj polysubstančné užívanie, pričom ľudia kombinujú drogy spôsobmi, ktoré zvyšujú riziko a sťažujú poskytovanie pomoci. Schopnosť Európy reagovať na tieto komplexné výzvy bude závisieť od silnejších systémov poskytovania služieb a udržateľných investícií do prevencie, liečby, znižovania škôd a sociálnej reintegrácie.

Naďalej sa objavujú nové psychoaktívne látky (NPL) – približne jedna za týždeň. V roku 2025 bolo v Európe prvýkrát nahlásených 50 NPL, čím sa celkový počet látok monitorovaných agentúrou EUDA zvýšil na 1 050. Patria medzi ne aj nové silné syntetické opioidy, ktoré predstavujú zvýšené riziko života ohrozujúcich otráv. Používanie vaporizérov alebo elektronických cigariet vrátane výrobkov obsahujúcich nikotín je dnes bežnou súčasťou užívania návykových látok medzi dospelými v Európe ([ESPAD, 2024](#)). V členských štátoch EÚ boli zachytené vaporizéry obsahujúce aj iné látky, napríklad syntetické a polosyntetické formy kanabisu, čo vyvoláva obavy, že by sa mohli stať prostriedkom na distribúciu ďalších škodlivých látok, vrátane nových syntetických opioidov.

Okrem poškodenia zdravia a sociálnej zraniteľnosti sa v správe zdôrazňuje aj pretrvávajúci vplyv drogových trhov na bezpečnosť Európy. Obavy naďalej vyvoláva zastrasovanie a násilie súvisiace s drogami vrátane zneužívania a náboru zraniteľných mladých ľudí zločineckými skupinami na nezákonné obchodovanie s drogami a páchanie násillia.

Zároveň sa siete nezákonného obchodovania rýchlo prispôbujú opatreniam orgánov činných v trestnom konaní. Po zintenzívnení policajných operácií vo veľkých európskych prístavoch páchatelia trestnej činnosti diverzifikovali svoje cesty a metódy s cieľom výhnúť sa odhaleniu. Čoraz viac využívajú menšie prístavy, prekládky na mori s využitím rýchlych člnov a iných plavidiel, ako aj poloponorné plavidlá, drony a sofistikované techniky maskovania. V dôsledku týchto zmien je odhaľovanie nezákonného obchodovania čoraz ťažšie, čo zvyšuje nároky na orgány činné v trestnom konaní a colné orgány.

Nová [protidrogová stratégia EÚ](#) a [akčný plán proti obchodovaniu s drogami](#) spolu s navrhovanými novými pravidlami monitorovania a kontroly [drogových prekurzorov](#) sú súčasťou komplexnej reakcie EÚ na vyvíjajúci sa drogový fenomén.

Magnus Brunner, európsky komisár pre vnútorné veci a migráciu, uviedol: „*Európska správa o drogách* odhaľuje ľudskú cenu spojenú s užívaním drog, pričom najnovšie ročné údaje poukazujú na najmenej 7 600 úmrtí v dôsledku predávkovania. Musíme využiť všetky dostupné prostriedky, aby sme zabránili zaplaveniu trhu nebezpečnými novými produktami, a využiť všetky dostupné právne nástroje na narušenie modelu nelegálneho obchodovania. Vďaka systému včasného varovania EÚ dokážeme včas identifikovať nové trendy. Prostredníctvom nášho akčného plánu proti obchodovaniu s drogami sme európskym orgánom poskytli jasný návod a posilňovaním medzinárodnej spolupráce budujeme globálny front v boji proti tomuto nezákonnému obchodovaniu.“

Dr. Lorraine Nolanová, výkonná riaditeľka agentúry EUDA, dodáva: „Drogové trhy sa vyvíjajú rýchlym tempom a rozmanitosť látok dostupných na európskych uliciach je čoraz nepredvídateľnejšia. Zvyšuje sa tým riziko: ľudia môžu užívať mimoriadne účinné drogy, často bez toho, aby si to uvedomovali. Viac ako kedykoľvek predtým záleží na spoľahlivých údajoch. *Európska správa o drogách* poskytuje dôkazy potrebné na to, aby boli tvorcovia politik, odborníci z praxe aj komunity dobre pripravení. Agentúra EUDA zároveň posilňuje svoje systémy monitorovania a pripravenosti s cieľom lepšie chrániť európskych občanov a podporovať účinné reakcie. Kľúčový je vyvážený prístup, ktorý zohľadňuje ponuku aj dopyt. Okrem toho, že musí byť založený na vedeckých poznatkoch, musí sa zameriavať aj na ľudské práva a verejné zdravie.“

Kanabis: meniace sa obchodné cesty, silnejšie výrobky, nové zdravotné riziká

Trasy nelegálnych dodávok kanabisu a metódy nezákonného obchodovania sa neustále vyvíjajú, pričom rastie objem rastlinného kanabisu pašovaného z krajín mimo Európy, najmä z **Kanady** a zo **Spojených štátov**, v menšej miere aj z **Thajska**. Nadmerná výroba, nižšie ceny a silná konkurencia na trhu s kanabisom v **Severnej Amerike** viedli k prebytku lacnejších výrobkov s vyššou účinnosťou. Zásielky z **Kanady** do Európy sú zvyčajne ukrývané v námorných kontajneroch, zatiaľ čo zásielky zo **Spojených štátov** sú najčastejšie odhalené v poštovej doprave.

Tento trend potvrdzujú aj záchyty v hlavných prístavoch. V roku 2025 orgány zachytili približne 21 ton rastlinného kanabisu v prístavoch v Rotterdame a Antverpách, pričom väčšina pochádzala z **Kanady**. Súčasne s týmito tokmi narastajú aj obavy o zdravie. V roku 2025 vydala agentúra **EUDA** prostredníctvom [európskeho systému upozorňovania na drogy](#) svoje prvé varovanie týkajúce sa kanabisu zo **Severnej Ameriky**, v ktorom poukázala na riziká spojené s potenciálne nebezpečnými pesticídmi. To zdôrazňuje potrebu cielených opatrení a pokračujúcej medzinárodnej spolupráce.

Kanabis je najčastejšie užívanou nelegálnou drogou v Európe. Odhaduje sa, že v uplynulom roku ho užilo 24,9 milióna dospelých Európanov (vo veku 15 – 64 rokov). Širšia dostupnosť rozmanitejších kanabisových výrobkov s vyššou účinnosťou zvyšuje zdravotné riziká, čo komplikuje riešenie tejto problematiky. Kanabis je hlavnou drogou u tretiny (33 %) osôb nastupujúcich do protidrogovej liečby v Európe, čo v roku 2024 predstavovalo približne 104 000 klientov. Z nich 62 000 podstúpilo liečbu prvýkrát. Kanabis vrátane vysokoúčinných výrobkov, extraktov a jedlých produktov sa spája s prípadmi prijatí na oddeleniach nemocničnej pohotovostnej služby. Falšovanie kanabisových výrobkov pridaním silných [syntetických kanabinoidov](#) a široká dostupnosť [polosyntetických kanabinoidov](#) zvyšujú riziko poškodení zdravia. Obe skupiny látok sa predávajú vo forme vaporizérov a jedlých produktov, čo vyvoláva obavy z ich užívania medzi novými a potenciálne mladšími spotrebiteľmi.

Politiky týkajúce sa kanabisu sa v Európe naďalej vyvíjajú, pričom niektoré členské štáty EÚ zmenili alebo v súčasnosti prehodnocujú svoj prístup k rekreačnému užívaniu a distribúcii kanabisu. Tieto reformy sú v rôznych fázach vývoja a hodnotenia a v jednotlivých krajinách sa líšia. **Česko**, **Nemecko**, **Luxembursko** a **Malta** povoľujú obmedzené domáce pestovanie. **Nemecko** a **Malta** zároveň umožňujú neziskový predaj členom regulovaných pestovateľských združení, zatiaľ čo **Holandsko** realizuje experiment s predajom kanabisu vypestovaného v regulovaných priestoroch prostredníctvom coffeeshopov. Agentúra **EUDA** bude prostredníctvom svojho [súboru nástrojov európskej politiky pre kanabis](#) pomáhať tvorcom politik tým, že bude podporovať porovnateľné monitorovanie a hodnotenie rôznych prístupov ku kontrole kanabisu.

Opioidy: nové syntetické opioidy ohrozujú verejné zdravie, trh s heroínom však zostáva odolný

Opioidy, zvyčajne v kombinácii s inými látkami, zostávajú hlavnou príčinou úmrtí súvisiacich s drogami v Európe. Agentúra **EUDA** odhaduje, že v roku 2024 došlo v EÚ najmenej k 7 600 úmrtiam v dôsledku predávkovania, pričom vo väčšine prípadov išlo o kombináciu viacerých látok. Opioidy iné ako heroín, vrátane vysoko účinných syntetických opioidov, liekov používaných v substitučnej opioidnej liečbe a liekov proti bolesti, sú detegované v značnom podiele úmrtí v dôsledku predávkovania v niektorých krajinách.

Osobitné obavy vyvolávajú nové syntetické opioidy, ktoré sú často mimoriadne účinné; od roku 2009 bolo v Európe identifikovaných 95 takýchto látok. Len v roku 2025 bolo do [systému včasného varovania EÚ](#) nahlásených sedem nových syntetických opioidov vrátane nitazénov a orfínov. Do **systému včasného varovania** sa čoraz častejšie nahlásujú aj falošné lieky obsahujúce nitazény, napodobňujúce legálne lieky na predpis, ako je oxykodón alebo diazepam. V roku 2024 zachytilo desať krajín viac než 50 000 tabliet obsahujúcich nitazény, pričom v roku 2023 to bolo 23 000 (380 v roku 2022). Existujú obavy, že takéto tablety sa môžu šíriť medzi skupinami bez tolerancie voči opioidom, vrátane mladých ľudí. Agentúra EUDA koordinuje [sieť forenzných a toxikologických laboratórií](#) s cieľom zvýšiť analytické kapacity a poskytovať poznatky z prvej línie. Agentúra v súčasnosti pripravuje posúdenie hrozieb spojených s novými syntetickými opioidmi v Európe, nadväzujúce na [hodnotenie](#) mimoriadne účinných syntetických opioidov v pobaltských krajinách z roku 2025.

Plošný zákaz nitazénov v Číne z júla 2025 môže presmerovať trh na alternatívne opioidy. V Európe pribúdajú hlásenia o orfínoch. Od roku 2024 bolo identifikovaných deväť nových orfínov, pričom dva z nich (cyklorfín a spirochlorfín) sú aktuálne predmetom vyšetrovania EÚ. Od júna 2024 do januára 2026 bolo nahlásených 18 úmrtí spojených s orfínmi.

Úmrtia súvisiace s fentanylom, mimoriadne účinným syntetickým opioidom, zdôrazňujú potrebu ostražitosť. V **Bulharsku** bol fentanyl spojený s viac než 100 úmrtiami súvisiacimi s drogami, ktoré boli nahlásené v rokoch 2024 až 2025. Kľúčom k riešeniu súčasných problémov s opioidmi, ako aj k posilneniu pripravenosti a odolnosti voči zmenám na trhu s opioidmi zostáva zlepšovanie dostupnosti k substitučnej opioidovej liečbe vo veľkom rozsahu, k programom výmeny injekčných ihlíc a striekačiek a k naloxónu na domáce použitie. Programy „naloxónu na domáce použitie“ sú dostupné v čoraz väčšom počte krajín (v roku 2025 ich malo 19 európskych krajín).

Zároveň sa ukazuje, že európsky trh s heroínom je odolný. Zdá sa, že pokročilé postupy spracovania a praktiky falšovania, ako aj taktické riadenie dodávok rozsiahlych **afganských** zásob ópia (odhady hovoria približne o 12 000 ton ópia v roku 2025) zo strany sietí nezákonného obchodovania, zmiernili dôsledky prudkého poklesu pestovania maku a produkcie ópia po zákaze Talibanu v roku 2022. Produkcia sa zároveň presúva do iných oblastí. **Pakistan** sa stal novým zdrojom ópia a heroínu, pričom v roku 2025 sa tam ópiový mak pestoval na ploche viac než 9 000 hektárov, čím sa produkcia vyrovnala produkcii Afganistanu. V Ázii dosiahlo pestovanie ópiového maku v **Mjanmarsku** v roku 2025 desaťročné maximum, a to viac než 45 000 hektárov.

Kokaín: rastúce škody, užívanie cracku a meniace sa taktiky nezákonného obchodovania

Z dnešnej správy vyplýva, že užívanie kokaínu zostáva v celej Európe na vysokej úrovni, pričom ho za posledný rok užilo približne 4,3 milióna dospelých Európanov (vo veku 15 – 64 rokov). Zároveň sa rozširuje jeho geografický dosah aj rozsah škôd, ktoré spôsobuje. Najnovšie analýzy komunálnych [odpadových vôd](#) ukazujú, že z 85 miest, pre ktoré sú k dispozícii údaje za roky 2024 aj 2025, zaznamenalo 48 (57 %) nárast rezíduí kokaínu. Počet ľudí nastupujúcich do liečby pre problémovú súvisiacie s kokaínom naďalej rastie. V roku 2024 bol kokaín druhou najčastejšie užívanou nelegálnou drogou medzi ľuďmi, ktorí prvýkrát vstúpili do špecializovanej protidrogovej liečby – pričom ho uviedlo približne 37 000 klientov (nárast o 39 % od roku 2018). Celkovo označilo kokaín za svoju hlavnú drogu 74 000 ľudí vstupujúcich do liečby.

Dostupné údaje z 20 krajín za rok 2024 naznačujú, že kokaín sa podieľal na viac než štvrtine (27 %) všetkých úmrtí spôsobených drogami. Kokaín zároveň zostal najčastejšie uvádzanou látkou pri prijatí na sentinelových oddeleniach nemocničnej pohotovostnej služby, kde figuroval v 26 % prípadov. Programy analýzy rezíduí v injekčných striekačkách a aplikačné miestnosti pre užívateľov drog upozorňujú aj na vysokorizikové spôsoby užívania kokaínu vrátane injekčného užívania a kombinovania s opioidmi.

Crack kokaín je čoraz väčším dôvodom na obavy Ide o viditeľný a potenciálne rastúci problém v niekoľkých európskych mestách, najmä medzi marginalizovanými skupinami. Tento vývoj môže byť spôsobený vysokou dostupnosťou kokaínu a jednoduchou lokálnou premenou z práškoveho kokaínu. V roku 2024 vstúpilo do liečby v pre problémy súvisiace s crackom približne 11 400 ľudí (čo predstavuje nárast oproti 9 900 v roku 2023), z toho 4 300 bolo nových pacientov. Užívanie cracku kladie čoraz väčšie nároky na poskytovateľov služieb v oblasti liečby a znižovania škôd, keďže musia reagovať na potreby osôb s vážnymi zdravotnými a sociálnymi problémami. Liečba problémov súvisiacich s kokaínom sa naďalej opiera najmä o psychosociálne intervencie, pričom pokračuje výskum v oblasti potenciálnych farmakologických liečebných postupov (napr. [projekt #ScaleUp](#)). [Systém agentúry EUDA na posudzovanie hrozieb](#) v súčasnosti skúma možné zvýšenie užívania cracku a súvisiacich škôd.

Po rokoch rekordných záchytov klesol objem zachyteného kokaínu v Európe v roku 2024 na 330 ton z pôvodných 419 ton v roku 2023. Počet záchytov však vzrástol na 97 000 (oproti 95 000 v roku 2023), čo naznačuje, že obchodníci s drogami môžu prechádzať na menšie a rozdrobenejšie zásielky, s cieľom vyhnúť sa odhaleniu. Hoci veľkoobjemové zásielky smerujúce cez námorné prístavy naďalej predstavujú hlavný zdroj, objavujú sa náznaky diverzifikácie obchodných ciest a metód. Čoraz častejšie sa objavujú správy o využívaní menších prístavov, ako aj o sofistikovanejších metódach ukrývania či prekládkach na mori.

Nelegálne spracovanie produktov z kokaínu prebieha aj priamo v Európe, najmä v **Holandsku**. V roku 2024 zlikvidovalo šesť členských štátov EÚ najmenej 42 zariadení súvisiacich s výrobou kokaínu (v roku 2023 ich bolo 34). Patrili medzi ne aj zariadenia na sekundárnu extrakciu kokaínu chemicky ukrytého v iných materiáloch, napríklad v plastoch. Celkovo čelia colné orgány a orgány činné v trestnom konaní čoraz zložitejším výzvam, ktoré si vyžadujú intenzívnejšiu medziinštitucionálnu a cezhraničnú spoluprácu a partnerstvá.

Ketamín: rastúce zdravotné riziká v dôsledku čoraz väčšieho presunu tejto drogy na nelegálny trh

Ketamín, ktorý je základným liekom používaným na anestéziu a tlmenie bolesti, sa v súčasnosti v Európe čoraz viac zneužíva ako psychoaktívna látka. Hoci celková spotreba zostáva relatívne nízka, jeho užívanie sa stáva bežnejším v niektorých skupinách mladých ľudí a v prostredí nočného života, kde sa zvyčajne šnupe v práškovej forme. Zdravotné riziká siahajú od akútnych otráv až po chronické poškodenia, ako je napríklad vážne poškodenie močového mechúra spojené s intenzívnym užívaním.

Viaceré ukazovatele naznačujú, že ketamín sa stáva stabilnejšou súčasťou európskeho drogového prostredia. V roku 2024 uviedlo 14 % respondentov [európskeho webového prieskumu o drogách](#), ktorí užívali drogy v uplynulom roku, že užili ketamín, zvyčajne v kombinácii s alkoholom alebo inými drogami (napr. extázou). Z najnovšej európskej analýzy komunálnych [odpadových vôd](#) vyplynulo, že reziduá ketamínu vzrástli v 40 zo 66 miest, pre ktoré sú dostupné údaje za roky 2024 a 2025.

Zdravotné služby už začínajú pociťovať dôsledky tohoto trendu. Hoci počet ľudí vstupujúcich do špecializovanej liečby pre problémy súvisiace s ketamínom zostáva nízky, v posledných rokoch sa štvornásobne zvýšil – zo 413 prípadov v roku 2019 na 1 796 v roku 2024. Väčšinu prípadov hlási šesť členských štátov EÚ, čo pravdepodobne odzrkadľuje dlhšiu históriu dostupnosti a vyššiu mieru nelegálneho užívania ketamínu v niektorých častiach Európy. Dostupnosť liečby je v Európe naďalej nerovnomerná, čo zdôrazňuje potrebu vhodných služieb, cielenej prevencie a komunikácie rizík pre tých, ktorí si nemusia uvedomovať zdravotné riziká spojené s užívaním.

Väčšina ketamínu zachyteného na európskom trhu s nelegálnymi drogami pochádza z legálnej farmaceutickej výroby, najmä z **Indie**. Do EÚ sa dováža legálne, prevažne cez **Nemecko**, a následne je vŕsk presmerovaný do nelegálnych distribučných kanálov (pozri [štúdiu agentúry EUDA](#)). Toto prepojenie legálnych dodávateľských reťazcov a nelegálnej distribúcie predstavuje rastúcu výzvu pre verejné zdravie, regulačné orgány a orgány činné v trestnom konaní.

Predseda správnej rady agentúry EUDA Dr. Franz Pietsch na záver uviedol: „*Európska správa o drogách* poskytuje každoročný pohľad na drogovú problematiku v Európe a predstavuje cenný podklad pre tvorbu politík a reakcií. Už viac než 30 rokov podporuje tvorcov politík a odborníkov z praxe prostredníctvom dôkladných analýz založených na dôkazoch s cieľom usmerniť ich rozhodovanie. Keďže sa drogová situácia neustále vyvíja, správa ponúka nielen prehľad súčasných opatrení, ale pomáha aj formovať reakcie do budúcnosti. Tohtoročné vydanie zdôrazňuje pridanú hodnotu, ktorú agentúra EUDA prináša členským štátom EÚ, a posilňuje našu pripravenosť v tejto oblasti prostredníctvom dôrazu na vedecký výskum a pokročilé hodnotenie rizík.“

Poznámky

(1) Viac informácií o *Európskej správe o drogách 2026* nájdete na <https://www.euda.europa.eu/edr2026> Správa opisuje drogovú situáciu do konca roka 2025 na základe údajov z roku 2024 alebo posledného dostupného roku.